

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KËSHILLI I MINISTRAVE

V E N D I M

Nr. 823 , datë 28.12.2023

P Ë R

**DISA SHTESA DHE NDRYSHIME NË VENDIMIN NR.41,
DATË 24.1.2018, TË KËSHILLIT TË MINISTRAVE,
“PËR ELEMENTET E PROGRAMEVE TË STUDIMIT TË OFRUARA
NGA INSTITUCIONET E ARSIMIT TË LARTË”, TË NDRYSHUAR¹**

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të pikës 2, të nenit 71, të ligjit nr.80/2015, “Për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor në institucionet e arsimit të lartë në Republikën e Shqipërisë”, me propozimin e ministrit të Arsimit dhe Sportit, Këshilli i Ministrave

V E N D O S I:

1. Në vendimin nr.41, datë 24.1.2018, të Këshillit të Ministrave, “Për elementet e programeve të studimit të ofruara nga institucionet e arsimit të lartë”, të ndryshuar, bëhen këto shtesa dhe ndryshime:

a) Shkronjat “b”, “c”, “ç” dhe “d”, të pikës 2.1, ndryshohen, si më poshtë vijon:

“b) Një krediti i korrespondojnë 25 (njëzet e pesë) deri në 30 (tridhjetë) orë mësimore pune të studentit.

¹ Ky vendim është përafshuar pjesërisht me nenet 24, 31, 34, 38, 40, 41, 44 dhe 46 të direktivës 2005/36/KE të Parlamentit Evropian dhe Këshillit, datë 7 shtator 2005, për njohjen e kualifikimeve profesionale, numri CELEX 32005L0036, botuar me Fletoren Zyrtare të Bashkimit Evropian seria L, numri 255, datë 30.9.2005, faqja 22-142, ndryshuar me direktivën 2013/55/BE të Parlamentit Evropian dhe Këshillit, datë 20 nëntor 2013, numri CELEX 32013L0055, botuar me Fletoren Zyrtare të Bashkimit Evropian, seria L, nr. 354/132, datë 28.12.2013, faqja 132-170 si edhe Rekomandimin (2017 / C 189/03) të Këshillit të Evropës, datë 22 maj 2017, “Mbi Kornizën Evropiane të Kualifikimeve për të mësuarit gjatë të gjithë jetës dhe shfuqizimin e rekomandimit të Parlamentit Evropian dhe Këshillit të datës 23 prill 2008 për krijimin e Kornizës Evropiane të Kualifikimeve për të mësuarit gjatë të gjithë jetës”.

c) Sasia mesatare e punës së kryer gjatë një viti studimesh në arsimin e lartë nga një student me kohë të plotë është 60 (gjashtëdhjetë) kredite ose 1 500 (një mijë e pesëqind) deri në 1 800 (një mijë e tetëqind) orë mësimore pune të studentit, të cilat përfshijnë orë në auditor dhe orë pune të pavarur të tij.

ç) Orët për punë të pavarur të studentit zënë jo më pak se gjysmën e fondit të përgjithshëm të orëve mësimore vjetore, përveç programeve të studimit në “Mjekësi e Përgjithshme”, “Infermieri”, “Stomatologji” dhe “Mami”, për të cilat fondi i përgjithshëm i orëve mësimore përcaktohet duke marrë në konsideratë orët minimale mësimore të formimit teorik dhe atij praktik, sipas shtojcës nr.4, tabela 4.2, që i bashkëlidhet këtij vendimi dhe është pjesë përbërëse e tij.

d) Ngarkesa mësimore javore në auditor për leksione, seminare, ushtrime e laboratorë, forma të kontrollit të vazhdueshëm dhe seanca të praktikave të zhvilluara në auditor është deri në 30 (tridhjetë) orë mësimore 50-minutëshe.”.

b) Pas shkronjës “c”, të pikës 2.3, shtohet shkronja “ç”, me këtë përmbajtje:

“ç) Rezultatet e të nxënit dhe kompetencat për programet e studimit në “Mjekësi e Përgjithshme”, “Infermieri”, “Stomatologji”, “Mami”, “Mjekësi veterinarë”, “Farmaci” dhe “Arkitekturë” përcaktohen në përputhje me rezultatet e të nxënit dhe kompetencat minimale të parashikuara në shtojcën nr. 4, tabela 4.1, që i bashkëlidhet këtij vendimi dhe është pjesë përbërëse e tij.”.

c) Pas shkronjës “c”, të pikës 2.5, shtohen shkronjat “ç” dhe “d”, me këtë përmbajtje:

“ç) Programet e studimit “Mjekësi e Përgjithshme”, “Infermieri”, “Stomatologji”, “Mami”, “Mjekësi veterinarë”, “Farmaci” dhe “Arkitekturë” hartohen nga IAL-të në përputhje me veprimtaritë formuese minimale, të përcaktuara në shtojcën nr.4, tabela 4.2.

d) Veprimtaritë formuese grupohen nga institucioni i arsimit të lartë që ofron program studimi të formimit të vazhduar, në bazë të numrit të krediteve të atij programi, si dhe duke iu referuar përcaktimeve në Kornizën Shqiptare të Kualifikimeve gjatë përshkrimit të kualifikimeve individuale, për sa u përket njohurive, aftësive dhe kompetencave të fituara me përfundimin e studimeve.”.

ç) Pas pikës 2.13 shtohet pika 2.14, me këtë përmbajtje:

“2.14 Përshtatja nga IAL-të e programeve të studimit “Mjekësi e Përgjithshme”, “Infermieri”, “Stomatologji”, “Mami”, “Mjekësi veterinarë”, “Farmaci” dhe “Arkitekturë” me orët minimale të formimit, veprimtaritë formuese, rezultatet e të nxënit dhe kompetencat profesionale minimale të parashikuara në shtojcën nr.4 kryhet jo më vonë se viti akademik 2027-2028.”.

2. Pas shtojcës nr.3, bashkëlidhur vendimit, shtohet shtojca nr.4, që i bashkëlidhet këtij vendimi.
3. Ngarkohen Ministria e Arsimit dhe Sportit, Agjencia e Sigurimit të Cilësisë në Arsimin e Lartë, Qendra e Shërbimeve Arsimore, Agjencia Kombëtare e Kërkimit Shkencor dhe Inovacionit, Agjencia Kombëtare e Financimit të Arsimit të Lartë dhe institucionet e arsimit të lartë për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në “Fletoren zyrtare”.

KRYEMINISTRI

EDI RAMA

**MINISTRI I ARSIMIT
DHE SPORTIT**

OGERTA MANASTIRLIU

Shtojca nr. 4

Tabela 4.1: Parashikime lidhur me rezultatet e të nxënit dhe kompetencat që duhet të fitohen në përfundim të programeve të studimit “Mjekësi e Përgjithshme”, “Infermieri”, “Stomatologji”, “Mami”, “Mjekësi veterinarë”, “Farmaci” dhe “Arkitekturë”

Rezultatet e të nxënit dhe kompetencat profesionale	
4.1.1. Formimi bazë për programin e studimit “Mjekësi e Përgjithshme”	<p>1. Formimi bazë për programin e studimit “Mjekësi e Përgjithshme” duhet të sigurojë fitimin e njohurive dhe aftësive të mëposhtme:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) njohuri të përshtatshme për shkencat mbi të cilat bazohet mjekësia dhe kuptim të mirë të metodave shkencore, duke përfshirë parimet e matjes së funksioneve biologjike, vlerësimin e fakteve të vërtetuara shkencërisht dhe analizën e të dhënave; b) kuptim të mjaftueshëm të strukturës, funksioneve dhe sjelljes së personave të shëndetshëm dhe të sëmurë, si dhe marrëdhëniet ndërmjet gjendjes shëndetësore dhe mjedisit fizik dhe social të qenies njerëzore; c) njohuri të përshtatshme për disiplinat dhe praktikat klinike, duke i siguruar studentit një pasqyrë koherente të sëmundjeve mendore dhe fizike, të mjekësisë nga pikëpamja e profilaksisë, diagnostikimit dhe terapisë dhe riprodhimit njerëzor; ç) përvojë të përshtatshme klinike në spitale nën mbikëqyrjen e duhur.
4.1.2. Formimi për programin e studimit “Infermieri”	<p>1. Formimi për infermierët përgjegjës për kujdesin e përgjithshëm duhet të sigurojë përfitimin e njohurive dhe aftësive të mëposhtme:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Njohuri gjithëpërfshirëse të shkencave në të cilat bazohet infermiera e përgjithshme, duke përfshirë kuptimin e mjaftueshëm të strukturës, funksioneve fiziologjike dhe sjelljes së personave të shëndetshëm dhe të sëmurë, dhe të marrëdhënies ndërmjet gjendjes së shëndetit dhe mjedisit fizik dhe social të njeriut; b) Njohuri për natyrën dhe etikën e profesionit dhe për parimet e përgjithshme të shëndetit dhe infermierisë; c) Përvojë të përshtatshme klinike, e cila zgjidhet për vlerën e saj të formimit, nën mbikëqyrjen e personelit të kualifikuar infermior dhe në vendet ku numri i personelit të kualifikuar dhe pajisjet janë të përshtatshme për kujdesin infermior të pacientit; ç) Aftësinë për të marrë pjesë në formimin praktik të personelit shëndetësor dhe përvojë pune me këtë personel; d) Përvojë pune në bashkëpunim me anëtarë të profesioneve të tjera në sektorin e shëndetësisë. <p>2. Kualifikimi formal si infermier përgjegjës për kujdesin e përgjithshëm duhet të dëshmojë se profesionisti zotëron të paktën kompetencat e mëposhtme, pavarësisht nëse trajnimi është kryer në universitete, institucione të arsimit të lartë të një niveli të njohur si ekuivalent apo shkolla profesionale ose përmes programeve të formimit profesional për infermierinë:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Kompetencën për të diagnostikuar në mënyrë të pavarur kujdesin infermior të kërkuar duke përdorur njohuritë aktuale teorike dhe klinike dhe për të planifikuar, organizuar dhe zbatuar kujdesin infermior gjatë trajtimit të pacientëve në bazë të njohurive dhe aftësive të fituara në përputhje me sa parashikohet në këtë Shtojcë; b) Kompetencën për të punuar së bashku në mënyrë efektive me aktorë të tjerë në sektorin e shëndetësisë, duke përfshirë pjesëmarrjen në trajnimin praktik të personelit shëndetësor në bazë të njohurive dhe aftësive të fituara në përputhje me sa parashikohet në shkronjat ç dhe d të nënparagrafit të parë të pikës 4.1.2 të kësaj Shtojce nr.4;

	<ul style="list-style-type: none"> c) Kompetencën për të ndërgjegjësuar individët, familjet dhe grupet drejt një stili jetese të shëndetshëm dhe të kujdesit për veten në bazë të njohurive dhe aftësive të fituara në përputhje me sa parashikohet në këtë pikë 4.1.2 të kësaj Shtojce nr.4; ç) Kompetencën për të ndërmarrë në mënyrë të pavarur masa të menjëhershme për ruajtjen e jetës dhe për të zbatuar masa në situata krizash dhe fatkeqësish; d) Kompetencën për të dhënë këshilla, udhëzuar dhe mbështetur në mënyrë të pavarur personat që kanë nevojë për kujdes dhe personat e lidhur me ta; dh) Kompetencën për të siguruar dhe vlerësuar në mënyrë të pavarur cilësinë e kujdesit infermior; e) Kompetencën për të komunikuar në mënyrë gjithëpërfshirëse dhe profesionale dhe për të bashkëpunuar me profesionistë të tjerë në sektorin e shëndetësisë; ë) Kompetencën për të vlerësuar cilësinë e kujdesit infermior me qëllim përmirësimin gjatë ushtrimit të profesionit si infermier.
<p>4.1.3 Formimi për programin e studimit “Stomatologji”</p>	<p>1. Formimi bazë stomatologjik duhet të sigurojë përfitimin e njohurive dhe aftësive të mëposhtme:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Njohuri të përshtatshme të shkencave mbi të cilat bazohet stomatologjia dhe një kuptim të mirë të metodave shkencore, duke përfshirë parimet e matjes së funksioneve biologjike, vlerësimin e fakteve të vërtetuara shkencërisht dhe analizën e të dhënave; b) Njohuri të përshtatshme për strukturën, fiziologjinë dhe sjelljen e personave të shëndetshëm dhe të sëmurë, si dhe ndikimin e mjedisit natyror dhe social në gjendjen e shëndetit të njeriut, për aq sa këta faktorë ndikojnë në stomatologji; c) Njohuri të përshtatshme për strukturën dhe funksionin e dhëmbëve, gojës, nofullave dhe të indeve të lidhura me to, të shëndetshme dhe të sëmurë, dhe marrëdhëniet e tyre me gjendjen e përgjithshme shëndetësore dhe me mirëqenien fizike dhe sociale të pacientit; ç) Njohuri të përshtatshme për disiplinat dhe metodat klinike, që i ofrojnë stomatologut një pamje koherente të anomalive, lezioneve dhe sëmundjeve të dhëmbëve, gojës, nofullave dhe indeve të lidhura me to dhe të stomatologjisë parandaluese, diagnostikuese dhe terapeutike; d) Përvojë e përshtatshme klinike nën mbikëqyrjen e duhur. <p>2. Ky formim siguron përfitimin e aftësive të nevojshme për kryerjen e të gjitha aktiviteteve që përfshijnë parandalimin, diagnostikimin dhe trajtimin e anomalive dhe sëmundjeve të dhëmbëve, gojës, nofullave dhe indeve përkatëse.</p>
<p>4.1.4. Formimi për programin e studimit “Mjekësi veterinarë”</p>	<p>1. Formimi si mjek veterinar duhet të sigurojë përfitimin e njohurive dhe aftësive të mëposhtme:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Njohuri të përshtatshme të shkencave në të cilat bazohen aktivitetet e një mjeku veterinar dhe të legjisllacionit të zbatueshëm në lidhje me këto aktivitete; b) Njohuri të përshtatshme për strukturën, funksionet, sjelljen dhe nevojat fiziologjike të kafshëve, si dhe aftësitë dhe kompetencat e nevojshme për mbarështimin, ushqimin, mirëqenien, riprodhimin dhe higjienën e tyre në përgjithësi; c) Aftësitë dhe kompetencat klinike, epidemiologjike dhe analitike të kërkuara për parandalimin, diagnostikimin dhe trajtimin e sëmundjeve të kafshëve, duke përfshirë anestezinë, kirurgjinë aseptike dhe vdekjen pa dhimbje, nëse konsiderohen individualisht ose në grup, duke përfshirë njohuritë specifike të sëmundjeve që mund të transmetohet te njerëzit;

	<p>c) Njohuritë, aftësitë dhe kompetencat e duhura për mjekësinë parandaluese, duke përfshirë kompetencën për të ndërmarrë inspektime dhe certifikime;</p> <p>d) Njohuri të përshtatshme për higjienën dhe teknologjinë e përfshirë në prodhimin, përpunimin dhe vënien në qarkullim të ushqimeve për kafshë ose ushqimeve me origjinë shtazore të destinuara për konsum njerëzor, duke përfshirë aftësitë dhe kompetencat e nevojshme për të kuptuar dhe shpjeguar praktikat e mira në këtë drejtim;</p> <p>dh) Njohuritë, aftësitë dhe kompetencat e kërkuara për përdorimin e përgjegjshëm dhe të arsyeshëm të produkteve medicinale veterinare, me qëllim trajtimin e kafshëve dhe për të garantuar sigurinë e zinxhirit ushqimor dhe mbrojtjen e mjedisit.</p>
4.1.5. Formimi për programin e studimit "Mami"	<p>1. Formimi si mami duhet të sigurojë përfitimin e njohurive dhe aftësive të mëposhtme:</p> <p>a) Njohuri të hollësishme të shkencave në të cilat bazohen aktivitetet e mamive, veçanërisht mamia, obstetrika dhe gjinekologjia ;</p> <p>b) Njohuri të përshtatshme për etikën e profesionit dhe legjislacionin përkatës për ushtrimin e profesionit;</p> <p>c) Njohuri të përshtatshme për njohuritë e përgjithshme mjekësore (funksionet biologjike, anatominë dhe fiziologjinë) dhe farmakologjinë në fushën e obstetrikës dhe të të porsalindurve, si dhe njohuri për marrëdhëniet midis gjendjes shëndetësore dhe mjedisit fizik dhe social të qenies njerëzore dhe sjelljen e tyre;</p> <p>ç) Përvojë të përshtatshme klinike të fituar në institucione të miratuara që i mundëson mamisë të jetë në gjendje, në mënyrë të pavarur dhe nën përgjegjësinë e saj, në masën e nevojshme dhe duke përjashtuar situatat patologjike, të menaxhojë kujdesin antenatal, të kryejë pritjen e foshnjës dhe pasojat e saj në institucionet e miratuara; dhe për të mbikëqyrur procesin përpara dhe gjatë lindjes, kujdesin pas lindjes dhe reanimacionin neonatal gjatë pritjes së një mjeku;</p> <p>d) Të kuptuarit e duhur të formimit të personelit shëndetësor dhe përvojës së punës me këtë personel.</p>
4.1.6. Formimi për programin e studimit "Farmaci"	<p>1. Formimi për farmacistët duhet të sigurojë përfitimin e njohurive dhe aftësive të mëposhtme:</p> <p>a) Njohuri të përshtatshme për barnat dhe substancat e përdorura në prodhimin e barnave;</p> <p>b) Njohuri të përshtatshme për teknologjinë farmaceutike dhe testimin fizik, kimik, biologjik dhe mikrobiologjik të produkteve mjekësore;</p> <p>c) Njohuri të përshtatshme për metabolizmin dhe efektet e produkteve mjekësore dhe për veprimin e substancave toksike, si dhe për përdorimin e produkteve medicinale;</p> <p>ç) Njohuri të përshtatshme për të vlerësuar të dhënat shkencore në lidhje me barnat në mënyrë që të jetë në gjendje të ofrojë informacionin e duhur mbi bazën e këtyre njohurive;</p> <p>d) Njohuri të përshtatshme në lidhje me kërkesat ligjore dhe çdo kërkesë tjetër që lidhet me ushtrimin e profesionit të farmacisë.</p>
4.1.7. Formimi për programin e studimit "Arkitekturë"	<p>1. Formimi në fushën e arkitekturës duhet të sigurojë të paktën përvetësimin e njohurive, aftësive dhe kompetencave të mëposhtme:</p> <p>a) Aftësive për të krijuar dizajne arkitekturore që plotësojnë kërkesat estetike dhe teknike;</p> <p>b) Njohuri të përshtatshme mbi historinë dhe teorinë e arkitekturës dhe të arteve, teknologjive dhe shkencave njerëzore përkatëse;</p> <p>c) Njohjen e arteve të bukura dhe ndikimin në cilësinë e dizajnit arkitekturor;</p> <p>ç) Njohuri të përshtatshme për projektimin urban, planifikimin dhe aftësitë e përfshira në procesin e planifikimit;</p>

	<p>d) Të kuptuarit e marrëdhënieve midis njerëzve dhe ndërtesave, dhe midis ndërtesave dhe mjedisit të tyre, dhe nevojës për të lidhur ndërtesat dhe hapësirat ndërmjet tyre me nevojat njerëzore dhe shkallën;</p> <p>dh) Të kuptuarit e profesionit të arkitektit dhe rolit të arkitektit në shoqëri, veçanërisht për përgatitjen e informacioneve që marrin parasysht faktorët socialë;</p> <p>e) Të kuptuarit e metodave të hulumtimit dhe përgatitjes së përmbledhjes për një projekt arkitektonik;</p> <p>ë) Të kuptuarit e projektimit strukturor dhe problemeve ndërtimore dhe inxhinierike që lidhen me projektimin e ndërtesave;</p> <p>f) Njohuri të përshtatshme të problemeve fizike dhe teknologjive dhe të funksionit të ndërtesave me qëllim garantimin e komoditetit në brendësi të tyre si dhe mbrojtjen ndaj kushteve klimaterike në kuadër të zhvillimit të qëndrueshëm;</p> <p>g) Aftësitë e nevojshme të projektimit për të përmbushur kërkesat e përdoruesve të ndërtesave brenda kufizimeve të vendosura nga kostot dhe kuadrit rregullator në fushën e ndërtimit;</p> <p>gj) Njohuri të përshtatshme për industrinë, organizatat, rregulloret dhe procedurat e përfshira në përkthimin e koncepteve të projektimit në ndërtesa dhe integrimin e planeve në planifikimin e përgjithshëm.</p>
--	--

Tabela 4.2: Parashikime lidhur me veprimtaritë formuese minimale që duhet të përfshihen në programet e studimit “Mjekësi e Përgjithshme”, “Infermieri”, “Stomatologji”, “Mami”, “Mjekësi veterinarë”, “Farmaci” dhe “Arkitekturë”

MJEKËSI E PËRGJITHSHME	
4.2.1.	Formimi bazë në mjekësi të përgjithshme përbëhet nga të paktën 5 500 (<i>pesë mijë e pesëqind</i>) orë formimi teorik dhe praktik.
INFERMIERI	
4.2.2.	Formimi për përgatitjen e infermierëve përbëhet nga të paktën 4 600 (<i>katër mijë e gjashtëqind</i>) orë formimi teorik dhe klinik, nga të cilat formimi teorik përfshin të paktën një të tretën dhe formimi praktik të paktën gjysmën e kohëzgjatjes së formimit. Institucionet që ofrojnë formimin për infermierinë janë përgjegjëse për koordinimin e formimit teorik dhe klinik përgjatë gjithë programit të studimit. Formimi klinik përbën atë pjesë të formimit të infermierëve nëpërmjet të cilit praktikanti infermier mëson, si pjesë e një ekipi dhe në kontakt të drejtpërdrejtë me një individ dhe/ose komunitet të shëndetshëm ose të sëmurë, të organizojë, japë dhe vlerësojë kujdesin e nevojshëm gjithëpërfshirës infermieror, në bazë të njohurive, aftësive dhe kompetencave që kanë përftuar. Praktikanti infermier mëson jo vetëm si të punojë në ekip, por edhe si ta drejtojë atë dhe të organizojë kujdesin e përgjithshëm infermieror, duke përfshirë edukimin shëndetësor për individë dhe grupe të vogla, brenda instituteve shëndetësore ose në komunitet. Ky trajnim zhvillohet në spitale dhe institucione të tjera shëndetësore dhe në komunitet, nën përgjegjësinë e mësuesve të infermierisë, në bashkëpunim dhe të asistuar nga infermierë të tjerë të kualifikuar. Në procesin mësimor mund të marrë pjesë edhe personel tjetër i kualifikuar. Infermieri praktikant merr pjesë në aktivitetet e departamentit në fjalë për aq sa këto aktivitete i shërbejnë formimit të tij, me qëllim për të mësuar të ndërmarrë përgjegjësitë e përfshira në kujdesin infermieror.
4.2.3.	Një ose më shumë nga veprimtaritë formuese/lëndëve të mëposhtme mund të ofrohen për mësim si pjesë e disiplinave të tjera ose në lidhje me to. Formimi teorik balancohet dhe koordinohet me formimin klinik në mënyrë të tillë që njohuritë dhe aftësitë e përmendura në këtë Shtojcë nr. 4 të fitohen në mënyrë të përshtatshme.
A. Formimi teorik	B. Formimi klinik
<p>a. Infermiera:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Natyra dhe etika e profesionit — Parimet e përgjithshme të shëndetit dhe infermierisë — Parimet e infermierisë në lidhje me: <ul style="list-style-type: none"> • mjekësinë e përgjithshme dhe të specializuar • kirurgjinë e përgjithshme dhe të specializuar • kujdesin për fëmijët dhe pediatriinë • kujdesin për nënat • shëndetin mendor dhe psikiatriinë • kujdesin për të moshuarit dhe geriatriinë <p>b. Shkencat themelore:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Anatomi dhe fiziologji — Patologji — Bakteriologji, virologji dhe parazitologji — Biofizikë, biokimi dhe radiologji — Dietetikë — Higjiënë: <ul style="list-style-type: none"> • mjekësi parandaluese 	<ul style="list-style-type: none"> — Infermiera në lidhje me: <ul style="list-style-type: none"> • mjekësinë e përgjithshme dhe të specializuar • kirurgjinë e përgjithshme dhe të specializuar • kujdesin për fëmijët dhe pediatriinë • kujdesin e për nënat dhe fëmijët gjatë shtatzënisë si edhe gjatë e pas lindjes • shëndetin mendor dhe psikiatriinë • kujdesin për të moshuarit dhe geriatriinë • infermierinë në shtëpi

<ul style="list-style-type: none"> • edukim shëndetësor — Farmakologji c. Shkenca shoqërore: — Sociologji — Psikologji — Parime të administrimit — Parime të mësimdhënies — Legjislacioni për sigurimet shoqërore dhe shëndetësore — Aspekte ligjore të infermierisë 		
STOMATOLOGJI		
<p>4.2.4. Formimi për përgatitjen e stomatologëve përbëhet nga të paktën 5 000 (pesë mijë) orë formimi teorik dhe praktik.</p> <p>4.2.5. Programi i studimeve që çon në lëshimin e dëshmimeve të kualifikimit formal në stomatologji përfshin të paktën veprimtarinë formuese të mëposhtme. Një ose më shumë nga këto veprimtari formuese mund të ofrohen për mësim si pjesë të disiplinave të tjera ose në lidhje me to.</p>		
A. Lëndët bazë	B. Lëndët mjeko-biologjike dhe lëndë të mjekësisë së përgjithshme	C. Lëndët e lidhura drejtpërdrejt me stomatologjinë
<ul style="list-style-type: none"> — Kimi — Fizikë — Biologji 	<ul style="list-style-type: none"> — Anatomi — Embriologji — Histologji, përfshirë citologjinë — Fiziologji — Biokimi (ose kimi fiziologjike) — Anatomi patologjike — Patologji e përgjithshme — Farmakologji — Mikrobiologji — Higjienë — Mjekësi parandaluese dhe epidemiologji — Radiologji — Fizioterapi — Kirurgji e përgjithshme — Mjekësi e përgjithshme, përfshirë pediatriinë — Otorinolaringologji — Dermato-venereologji — Psikologji e përgjithshme — Psikopatologji — Neuropatologji — Anestetikët 	<ul style="list-style-type: none"> — Protetodonci — Materialet dhe pajisjet dentare — Stomatologji konservative — Stomatologji parandaluese — Anestetikët dhe sedacioni — Kirurgji speciale — Patologji speciale — Praktikë klinike — Pedodonci — Ortodonci — Periodontikë — Radiologji dentare — Okluzioni dentar dhe funksionimi i nofullës — Organizimi profesional, etika dhe legjislacioni — Aspektet sociale të praktikës dentare.
MJEKËSI VETERINARE		
<p>4.2.6. Programi i studimit që çon në lëshimin e dëshmimeve dhe kualifikimeve formale në mjekësinë veterinare përfshin të paktën veprimtaritë formuese të renditura më poshtë. Mësimi për një ose më shumë nga këto veprimtari formuese mund të ofrohet si pjesë ose në lidhje me veprimtari formuese të tjera.</p> <p>4.2.7. Formimi praktik mund të jetë në formën e një periudhe trajnimi, me kushtin që ky trajnim të kryhet me kohë të plotë dhe nën mbikëqyrjen e drejtpërdrejtë të urdhrat profesional përkatës dhe në mungesë të tij, ministrisë përkatëse sipas fushës së përgjegjësisë me kohëzgjatje deri në gjashtë muaj, që përfshihen brenda periudhës së përgjithshme të formimit prej pesë vitesh studimi. Shpërndarja e formimit teorik dhe praktik midis grupeve të ndryshme të veprimtarive formuese balancohet dhe</p>		

e koordinohet në mënyrë të tillë që njohuritë dhe përvoja të fitohen në një mënyrë që t'u mundësojë veterinerëve të kryejnë të gjitha detyrat e tyre.	
A. Lëndët bazë	B. Lëndët specifike
<ul style="list-style-type: none"> — Fizikë — Kimi — Biologji e kafshëve — Biologji e bimëve — Biomatematikë 	<p>a. Shkenca bazë:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Anatomi (përfshirë histologjinë dhe embriologjinë) — Fiziologji — Biokimi — Gjenetikë — Farmakologji — Farmaci — Toksikologji — Mikrobiologji — Imunologji — Epidemiologji — Etikë profesionale <p>b. Shkenca klinike:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Obstetrikë — Patologji (përfshirë anatominë patologjike) — Parazitologji — Mjekësi klinike dhe kirurgji (përfshirë anestetikët) — Leksione klinike për kafshët e ndryshme shtëpiake, shpendët dhe speciet e tjera të kafshëve — Mjekësi parandaluese — Radiologji — Riprodhimi dhe çrregullimet e riprodhimit — Shërbimi veterinar shtetëror dhe shëndeti publik — Legjislacioni veterinar dhe mjekësia ligjore — Terapeutikë — Propedeutikë <p>c. Prodhimi i shtazor</p> <ul style="list-style-type: none"> — Prodhimi shtazor — Të ushqyerit e kafshëve — Agronomi — Ekonomi rurale — Blegtori — Higjienë veterinarë — Etologji dhe mbrojtje e kafshëve <p>d. Higjiena e ushqimit</p> <ul style="list-style-type: none"> — Inspektimi dhe kontrolli i produkteve ushqimore shtazore ose ushqimeve me origjinë shtazore — Higjiena dhe teknologjia e ushqimit — Praktike (përfshirë praktikën në vendet ku bëhet therja dhe përpunimi i produkteve ushqimore)
MAMI	
4.2.8.	Programi i formimit për mamitë përbëhet nga të paktën 4 600 (<i>katër mijë e gjashtëqind</i>) orë formimi teorik dhe praktik, me të paktën një të tretën e kohëzgjatjes minimale që përfaqëson formimin klinik.
4.2.9.	Formimi teorik dhe teknik (Pjesa A e programit) balancohet dhe koordinohet me formimin klinik (Pjesa B e programit) në mënyrë të tillë që njohuritë dhe kompetencat e përcaktuara në këtë Shtojcë nr. 4 të mund të fitohen në mënyrë të përshtatshme. Institucionet që ofrojnë formime për mamitë janë përgjegjëse për koordinimin e teorisë dhe praktikës përgjatë gjithë programit të studimit.

<p>4.2.10. Formimi klinik zhvillohet në formën e trajnimit të mbikëqyrur gjatë shërbimit në departamentet e spitalit ose shërbime të tjera shëndetësore të miratuara nga autoriteti kompetent. Si pjesë e këtij trajnimi, studentët mami marrin pjesë në aktivitetet e departamenteve përkatëse për aq sa këto aktivitete kontribuojnë në formimin e tyre. Gjatë trajnimit të mbikëqyrur, studentëve u mësohen përgjegjësitë e përfshira në aktivitetet e mamive.</p>	
<p>A. Formimi teorik dhe teknik</p>	<p>B. Formimi praktik dhe klinik</p>
<p>a. Lëndët e përgjithshme</p> <ul style="list-style-type: none"> — Anatomi dhe fiziologji bazë — Patologji bazë — Bakteriologji bazë, virologji dhe parazitologji — Biofizika bazë, biokimi dhe radiologji — Pediatria, me fokus të veçantë të të porsalindurit — Higjienë, edukim shëndetësor, mjekësi parandaluese, diagnostikim i hershëm i sëmundjeve — Të ushqyerit dhe dietetika, me fokus të veçantë të gratë, të porsalindurit dhe foshnjat — Çështje bazë të sociologjisë dhe çështje socio-mjekësore — Farmakologji bazë — Psikologji — Parime dhe metoda të mësimdhënies — Legjislacioni i sigurimeve shëndetësore dhe shoqërore dhe organizimi shëndetësor — Etika profesionale dhe legjislacioni profesional — Edukim seksual dhe planifikim familjar — Mbrojtje ligjore e nënës dhe foshnjës <p>b. Veprimtari formuese specifike për aktivitetet e mamive</p> <ul style="list-style-type: none"> — Anatomi dhe fiziologji — Embriologji dhe zhvillimi i fetusit — Shtatzënia, lindja dhe puerperiumi — Patologji gjinekologjike dhe obstetrike — Përgatitje për lindjen e fëmijës dhe prindërimin, duke përfshirë aspektet psikologjike — Përgatitje për lindje (përfshirë njohuritë dhe përdorimin e pajisjeve teknike në obstetrikë) — Analgjezi, anestezi dhe reanimim — Fiziologji dhe patologji e foshnjës së porsalindur — Kujdesi dhe mbikëqyrja e foshnjës së porsalindur — Faktorët psikologjikë dhe socialë 	<p>Ky trajnim duhet të kryhet nën mbikëqyrjen e duhur:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Këshillimi i grave shtatzëna, që përfshin të paktën 100 ekzaminime para lindjes. — Mbikëqyrja dhe kujdesi i të paktën 40 grave shtatzëna. — Kryerja e të paktën 40 procedurash lindjeje nga studenti; kur ky numër nuk mund të arrihet për shkak të mungesës së grave të disponueshme për të lindur, ai mund të reduktohet në një minimum prej 30, me kusht që studenti të asistojë më tej në 20 lindje të tjera. — Pjesëmarrje aktive në lindje podalike. Kur kjo nuk mund të realizohet për shkak të mungesës së lindjeve podalike, praktika mund të zhvillohet në një situatë të simuluar. — Kryerja e epiziotomisë dhe hyrje në suture. Mësimi përfshin formim teorik dhe praktikë klinike. Praktika e suture përfshin qepjen e plagës pas një epiziotomie dhe çarjeje të thjeshtë perineale. Kjo praktikë mund të zhvillohet në një situatë të simuluar nëse vlerësohet absolutisht e nevojshme. — Mbikëqyrja dhe kujdesi i 40 grave në rrezik gjatë shtatzënisë, lindjes ose periudhës pas lindjes. — Mbikëqyrja dhe kujdesi (përfshirë ekzaminimin) e të paktën 100 grave pas lindjes dhe foshnjave të porsalindura të shëndetshme — Vëzhgimi dhe kujdesi i të porsalindurit që kërkon kujdes të veçantë, duke përfshirë të lindurit para kohe, me vonesë, nën peshë ose të sëmurë. — Kujdesi për gratë me sëmundje patologjike në fushën e gjinekologjisë dhe obstetrikës. — Hyrje në fushën e kujdesit për mjekësinë dhe kirurgjinë. Mësimi përfshin formim teorik dhe praktikë klinike.
<p>FARMACI</p>	
<p>4.2.11. Gjatë balancimit të formimit teorik dhe praktik për çdo veprimtari formuese, rëndësi e veçantë i jepet aspektit teorik për të ruajtur karakterin universitar të studimit.</p> <p>4.2.12. Gjatë ose në fund të formimit teorik dhe praktik, studenti duhet të kryejë një praktikë gjashtëmujore në një farmaci e cila është e hapur për publikun ose në një spital nën mbikëqyrjen e departamentit farmaceutik të atij spitali.</p>	

- Biologji e bimëve dhe e kafshëve
- Fizikë
- Kimi e përgjithshme dhe inorganike
- Kimi organike
- Kimi analitike
- Kimi farmaceutike, përfshirë analizat e produkteve medicinale
- Biokimi e përgjithshme dhe e aplikuar (mjekësore)
- Anatomi dhe fiziologji; terminologji mjekësore
- Mikrobiologji
- Farmakologji dhe farmakoterapi
- Teknologji farmaceutike
- Toksikologji
- Farmakognozi
- Legjislacioni dhe, sipas rastit, etika profesionale.

ARKITEKTURË

Arkitektura duhet të jetë komponenti kryesor i studimit. Studimi duhet të përmbajë një ekuilibër midis aspekteve teorike dhe praktike të formimit arkitektonik dhe garanton të paktën përvetësimin e njohurive, aftësive dhe kompetencave të përcaktuara në pikën 4.1.7 të tabelës 4.1 të kësaj Shtojce nr. 4.

NR.PROT.6128/1
DATË 29.12.2023

MINISTRISË SË ARSIMIT DHE SPORTIT
AGJENCISË SË SIGURIMIT TË CILËSISË NË
ARSIMIN E LARTË
QENDRËS SË SHËRBIMEVE ARSIMORE
AGJENCISË KOMBËTARE TË KËRKIMIT
SHKENCOR DHE INOVACIONIT
AGJENCISË KOMBËTARE TË FINANCIMIT
TË ARSIMIT TË LARTË
QENDRËS SË BOTIMEVE ZYRTARE

Sekretari i Përgjithshëm

Engjëll AGAÇI

